

KiVa kiusamisvastane programm

KiVa Antibullying Program

ENNETUSTEGEVUSEST

- Loomisaasta: 2006–2009 (Soome); 2013 (Eesti I–II kooliastmele); 2018 (Eesti III kooliastmele)
- Sihtgrupp: noorem kooliiga (6–10 a), varane murdeiga (11–15 a)
- Elluviimise keskkond: haridusasutus
- Elluviijad: kool, juhiste ja tööriistade toel
- Sisaldab täiendusõpet ja juhendmaterjale, info- ja õppematerjale õpilastele, lapsevanematele ning kooli töötajatele, veebituge, seiret
- Ennetustasand: universaalne, näidustatud
- Märksõnad: väärkohtlemise ja vägivalla ennetus (sh kiusamine), riskikäitumise ennetus, sotsiaal-emotsionaalse pädevuse arendamine, vaimse tervise probleemide ennetus
- Eesmärk: kiusamise ennetamine, kiusamisest põhjustatud kahjude minimeerimine ja kiusujuhtumite lahendamine

[KiVa programmi veebileht](#)

Retsensendid: [Kadi Kallavus](#), [Astra Schults](#)

ETTEPANEKUD

UURIMISEKS:

- Hinnata tegevuse tulemuslikkust juhuslikustatud kontrolluuringuga Eestis, sest varasema uuringu metoodikas esines puudusi. Muu maailma tõendusmaterjal ei taga tõendatuse head taset Eestis.
- Kaaluda Eestis KiVa kulutõhususe hindamist.

KASUTAMISEKS:

- Ennetuse teadusnõukogu soovib Eestis ennetustegevust kasutada, sest tagatud on ennetustegevuse kavakohane elluviimine ja regulaarne seire ning mõju on uuringutes hästi tõendatud.

ENNETUSTEgevuse Mõju

Soovitud esmane mõju on kiusamise ohvriks ja kiusajaks olemise ärahoidmine ja vähenemine. Esmaste tulemusnäitajate* hindamisel toetutakse enese või teiste raporteeritud hinnangutele 9–24 kuud pärast tegevuse algust.

- Kaheksa uuringut üheksast, sh Eestis tehtud uuring näitas, et koolides, kus KiVa programmi ei rakendatud, oli kiusamise ohvreid statistiliselt oluliselt rohkem kui KiVa koolides. Programmi mõju ei näidanud üks uuring.
- Kuus uuringut näitas statistiliselt olulist eneseraporteeritud kiusamise vähenemist KiVa koolides, võrreldes mitterakendavate koolidega.
- Mitu uuringut näitas **vastukäivaid tulemusi**, kus esimeses kahes kooliastmes oli ennetustegevusel mõju, aga kolmandas kooliastmes seda ei leitud või leiti vaid ühe tulemusnäitaja puhul.

Soovitud teisene mõju on vaimse tervise probleemide ärahoidmine ja vähenemine ning sotsiaal-emotsionaalse pädevuse suurenemine. Teiseste tulemusnäitajate* osas on mõju tõendatus nõrgem.

- Depressiooni osas ei leitud statistilist olulist erinevust KiVa programmi rakendavate ja mitterakendavate koolide vahel.
- Ärevuse ja kooli heaolu osas on leitud statistiliselt oluline positiivne mõju.
- Kiusamise ohvri suhtes empaatia tundmises on tulemused olnud uuringutes erisugused.

TÕENDATUSE KVALITEET: 2/3

ENNETUSTEgevuse TASE TEISTES ANDMEBAASIDES**

- **Blueprints:** "Promising" (1/3)
- **Xchange:** "Likely to be beneficial" (5/6)
- **Kasvun tuki:** "Strong documented effect" (5/5)

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja. Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.

**Iga andmebaas kasutab erisugust hindamissüsteemi ja tasemeid.